

Politics of Grievance and Democratic Governance

Demokratian vastaisten ja sitä tukevien poliittisten liikkeiden emotionaalinen dynamiikka

Mikko Salmela, valtio-opin ja käytännöllisen filosofian yliopistotutkija,
PLEDGE konsortion koordinaattori, Helsingin yliopisto

13.5.2026

Koetut vääryydet ja syytösten politiikka

- **Syytösten politiikka** (*grievance politics*) on uusi politiikan muoto, joka ruokkii ja kanavoi kansalaisten **syytöksiä todellisista tai koetuista vääryyksistä**, jotka koetaan suuttumuksena, tyytymättömyytenä, turhautumisena tai nöyryytyksenä (Capelos ym. 2022; Flinders & Hinterleitner 2022)
- **Koetut vääryydet** (*grievances*) voidaan nähdä oireina sosiaalisista, poliittisista ja taloudellisista kriiseistä, kuten resurssien ja mahdollisuuksien epätasaisesta jakautumisesta, omaisuuden ja varallisuuden epätasa-arvosta tai paikallisesta syrjäytymisestä.
- **PLEDGE**: kun poliittiset päättäjät jättävät kansalaisten koetut vääryydet huomiotta, ne voivat johtaa demokratian vastaisten näkemysten kannatuksen voimistumiseen, kun taas näiden vaatimusten alkuperään puuttuminen vahvistaa demokratiaa edistäviä pyrkimyksiä.
 - Yksilöt ja ryhmät, jotka tuntevat itsensä syrjäytyneiksi, epäkunnioitetuiksi tai jälkeenjääneiksi, mutta joilla ei ole keinoja haastaa alistajiaan, ottavat yleensä vastuuta ahdingostaan, mikä synnyttää **kateutta, häpeää ja nöyryytystä**.
 - Näitä tunteita vahvistavat nykyiset sosiaaliset, taloudelliset ja ideologiset olosuhteet, erityisesti **uusliberaali politiikka ja sen taloudelliset periaatteet, kuten meritokraattinen individualismi**, jotka asettavat vastuun menestyksestä tai epäonnistumisesta yksinomaan yksilöille (Sandel 2020).

Demokratian vastainen ja sitä edistävä syytösten politiikka

- **Demokratian vastainen syytösten politiikka:** toisiin ryhmiin kohdistuva viha ja vähemmistöjen oikeuksien rajoittaminen, kyyninen asenne harkintaa kohtaan, käsitys omasta moraalisesta ylivertauudesta, impulsiivinen ja hajottava kollektiivinen toiminta.
 - **Antagonistinen** politiikka, joka näkee vastustajat vihollisina, jotka on tuhottava (Mouffe 2016).
 - Esim. **Nationalistinen ja autoritaarinen populismi** (Betz 2005 Capelos & Demertzis 2018; Capelos & Katsanidou 2018; Kiss 2021; Salmela & von Scheve 2017; Sharafutdinova 2020; Sullivan 2021); amerikkalainen **alt-right** (Abraham & Barreto 2024) ja **incel-liike** (Tietjen & Tirkkonen 2023; Capelos ym. 2023; Capelos ym. 2024)
- **Demokratiaa edistävä syytösten politiikka:** ryhmän sisäinen solidaarisuus ja suvaitsevaisuus muita ryhmiä kohtaan, empatia, yhteistyöhön perustuva ja harkitseva päätöksenteko, määrätietoinen ja rauhanomainen, rakentava kollektiivinen toiminta
 - **Agonistinen** politiikka, joka näkee vastustajat vastustajina, joilla on erilaisia tulkintoja vapauden ja tasa-arvon yhteisistä perusarvoista (Mouffe 2016).
 - **Klassiset ja modernit mustien, naisten ja seksuaalivähemmistöjen kansalaisoikeusliikkeet** (Gould 2009; Horwitz 2018); **köyhyyden vastainen liike** #IchBinArmutsbetroffen (Smith Ochoa 2024), **eurooppalainen vasemmistopopulismi** (Salmela & von Scheve 2018; Caiani & di Cocco 2023).

PLEDGE

Emotionaaliset mekanismit (Elster 1999; Salice & Salmela 2022)

- **PLEDGE**: demokratian vastaisen ja sitä edistävän syytösten politiikan erilaisten ominaispiirteiden ja poliittisten seurausten taustalla on ero poliittisissa liikkeissä vaikuttavissa emotionaalisissa mekanismeissa (EM).
- **Kaunan EM**: itseen kohdistuvien kielteisten tunteiden muuntuminen **psykkisten torjuntamekanismien** kautta toisiin kohdistuviksi **kaunaisen suuttumuksen, vihan, ja halveksunnan** tunteiksi kahdenlaisten uudelleenarviointien avulla (Salmela & Capelos 2021).
 - se, mikä oli haluttua tai arvostettua, mutta saavuttamatonta, arvioidaan uudelleen ei-toivotuksi ja arvottomaksi ("happamat pihlajanmarjat), ja sen sijaan omaksutaan uusia arvoja;
 - identiteetti epäonnistuneena tai alempiarvoisena muuntuu jaloksi ja moraalisesti ylivertaiseksi
- **Solidaarinen tunteiden jakamisen EM**: itseen kohdistuvien kielteisten tunteiden muuntuminen niiden **sosiaalisen jakamisen** kautta toisiin kohdistuviksi **moraalisen närkästyksen, toivon, ja ilon** tunteiksi kahdenlaisten uudelleenarviointien avulla (Salmela & von Scheve 2018).
 - yksin halutun ja saavuttamattoman asian arvo vahvistuu ja muuttuu yhteiseksi tavoitteeksi, jota tavoitellaan yhteistoiminnassa toisten kanssa;
 - identiteetti alempiarvoisena muuttuu emansipoituneeksi ja optimistiseksi ilman, että sen sisältö muuttuu

UK Research
and Innovation

Co-funded by
the European Union

Lähteitä (valikoima)

- Abraham, A. & Barreto, A.A. *The Bait and the Switch: The American Alt-Right's Manufactured Martyrdom*. Lanham: Lexington Books 2024.
- Capelos, T., Salmela, M. & Krisciunaite, G. Grievance Politics: An Empirical Analysis of Anger through the Emotional Mechanism of Resentment. *Politics and Governance*. Vol. 10, No. 4, 2022, 384–395.
- Flinders, M. & Hinterleitner, M. Party Politics vs. Grievance Politics: Competing Modes of Representative Democracy. *Society*. Advance online publication, 2022.
- Gould, D. *Moving Politics: Emotions in ACT UP's fight against AIDS*. Chicago: University of Chicago Press, 2009.
- Kiss, B. Double Resentment: The Political Communication of Kulturkampf in Hungary. *Politics and Governance*. Vol. 9, No. 3., 2021, 227-236.
- Mouffe, C. Democratic Politics and Conflict: An Agonistic Approach. In D. Ferrante (Ed.), *Política común*, 9/2016: Psychoanalysis & the Political.
- Salmela, M. & Capelos, T. *Resentment: A Complex Emotion or an Emotional Mechanism of Psychic Defences?* *Politics and Governance*. Vol. 9, No. 3, 2021, 191–203.
- Salmela, M. & von Scheve, C. Emotional Roots of Right-Wing Political Populism. *Social Science Information*. Vol. 56, No. 4, 2017, 567–559. <https://doi.org/10.1177/0539018417734419>
- Salmela, M. & von Scheve, C. Emotional Dynamics of Right-and Left-Wing Political Populism. *Humanity & Society*. Vol. 42, No. 4, 2018, 434–454.
- Sandel, M. *The Tyranny of Merit*. New York: Farrar, Straus & Giroux 2020.
- Sharafutdinova, G. *The Red Mirror: Putin's Leadership and Russia's Insecure Identity*. New York: Oxford University Press 2020.

Co-funded by
the European Union

UK Research
and Innovation

Kiitos mielenkiinnosta.

mikko.salmela@helsinki.fi

PLEDGE

pledgeproject.eu

info@pledgeproject.eu

